

	<p>Tárgyak: Úrmutató / Monstrancia</p> <p>Intézmény: Pannonhalmi Főapátsági Múzeum Vár 1. 9090 Pannonhalma 06-96/570-207 muzeum@osb.hu</p> <p>Gyűjtemények: Iparművészeti ötvös gyűjtemény, Iparművészeti gyűjtemény</p> <p>Leltári szám: PFM.IM.55</p>
--	---

## Leírás

Aranyozott ezüst, vert vésett cizellált. Ellipszis alakú. Talpát trébelt fülkagylók díszítik, amelyben szekrényesen foglalt féldrágakövek láthatók. Nódusa vázaalakú. Sugaras díszfénnel övezett, szentségházát fülkagylós féldrágakövekkel kirakott búzakalászt tartó angyalka, felül az Atyaisten és galamb képében a Szentlélek öntött alakja díszíti: A fülkagylók között zöld zománcos szőlőinda fut körül gyöngyházból kirakott szőlőfürtökkel. A szentségház kerete négy kagylódísz, a lunula is féldrágakövekkel kirakott. A monstrancia tetején ametiszttel kirakott kereszt. (Sólymos Szilveszter OSB)

Ovális talp, hullámos peremű. Oldalán függőleges lyuksor. 2 hosszú végén kettős kagylósor között virágok, kagylók, belsejében piros kövek. Rövid oldalán ékkövek kagylós keretben: 3 szál virág, piros kővel, alul piros nagy kő. Közben 1-1 szál virág, szintén ékkővel (1 hiányzik). A talp tetején nagy szárgyűrűk kétszer, kövekkel. Nódusza váza alakú, fent 2 nagy fehér kő, kagylós keretben, felette kis piros köves 3 karéj. A sugárkoszorú ovális. Előtte vastag öntött kagylós lemez. Rajta fent Atyaisten földgömbbel és kékszománcos alapon aranyozott galamb, kétoldalt 1-1 térdelő angyal, kezükben búzakalászkok. Közben zöld zománcos levélkoszorú, piros köves félkörök közt. Alul 1 nagy piros kő. A szentségház körül 4 félkörös kagyló, kövekkel. Belül a lunula féldrágaköves. Tetején kereszt, rubinokkal, sugaras, karéjos végű. Jegye Bécs, 1772 és GC mester (G. Kocksel). 2021-ig a Prelatúrán. (Kolba Judit)

1772-ben készült a G.C jegyű mester (G. Kocksel) bécsi műhelyében ez az aranyozott ezüst úrmutató. A szentségmutatók az ereklyetartókból alakultak ki: a szentek ereklyéi helyett magát Krisztust helyezték a díszes tartókba. A monstranciában ünnepi alkalmakkor tették ki az Oltáriszentséget imáadásra. Az megszentelt, átlényegült nagy ostyát az üveg mögötti kis aranyholdacskába (lunula) illesztették. A monstranciák felépítése igen gyakran utal a Szentháromság Istenre: középen az üveg alatt látható maga Krisztus a kenyér színe alatt. A szentségház fölött tau-keresztes kék üveglóbuszra támaszkodó Atyaisten előtt a Szentlélek

galambja látható. A sugaras dicsfény előtt jobbra és balra angyalok búzakalászt tartanak. Ez a motívum a gyöngyökből fűzött szőlőfürtökkel és zöld zománcozott levelű szőlőindával együtt az Eucharisziát szimbolizálják. A monstranciát drágakövek, gyémánt, ametiszt, almandin, gránát, rubin, topáz, olivin és hegyikristály kövek díszítik. Valószínűleg a 19. században került a gyűjteménybe. (Sz.R.)

## Alapadatok

Anyag/ Technika:	Ezüst, ékkő / aranyozott, domborított, öntött, vésett, zománcozott
Méret:	M.: 66,7 cm; T.á.: 26,5x 9,8 cm

## Események

Készítés	mikor	1772
	ki	
	hol	Bécs

## Szakirodalom

- Hapák József - Sólymos Szilveszter (2000): Pannonhalma. Magyar Könyvklub - Pannonhalmi Főapátság
- Takács Imre (1996): Mons Sacer 996-1996. Pannonhalmi Főapátság